

ANÀLISI

Préstecs bibliotecaris: una penalització injusta

JOSEP VIVES I GRÀCIA

Universitat Politècnica de Catalunya / Biblioteca del Campus de Terrassa

Imagineu-vos que teniu a casa una gran biblioteca, que compreu tots els llibres que podeu i sou un dels grans clients de les llibreries i editorials, que a més recomaneu llibres a familiars i amics i els hi deixeu perquè se'ls llegeixin; imagineu-vos que gràcies a vosaltres, aquestes persones s'interessen per la lectura i compren també altres llibres... gratificant, oi? Segurament us quedariu glaçats si algú us digués que això perjudica els autors i les editorials i que caldria que paguéssiu un cànon per cada préstec que estàveu fent.

Actualment les biblioteques públiques tenen aquest problema. La Comissió Europea ha obert expedient a l'Estat espanyol i altres països pel suposat incompliment de la directiva comunitària 92/100/CEE que regula la remuneració als autors i editors pels actes de distribució de les seves obres.

Aquesta directiva penalitza injustament el préstec que realitzen les biblioteques i altres centres considerant que es perjudica l'explotació normal de les obres, atès que els usuaris de biblioteques deixen de comprar un llibre cada cop que l'agafen en préstec. És la mateixa interpretació que en fa CEDRO, l'entitat que recapta cànon per drets de propietat intel·lectual.

L'argument que les biblioteques fan la competència i perjudiquen autors i editors és difícilment demostrable. Sí que és un fet, en canvi, que els països amb sistemes bibliotecaris forts –no és el nostre cas– tenen uns nivells de lectura molt alts i unes vendes de llibres superiors.

La majoria de països de la UE no apliquen totalment aquest cànon, i els que ho fan tenen uns nivells de préstec bibliotecari molt més elevats que aquí. Tot i això, alguns utilitzen un criteri restrictiu, com ara remunerar només autors nacionals.

L'estudi d'hàbits de lectura del 2002 del ministeri de Cultura desmenteix que les biblioteques perjudiquin l'explotació normal de les obres literàries. El 57'6% dels enquestats afirmaven haver comprat el llibre que estaven llegint, mentre que només un 3'9% l'havien agafat de la biblioteca. Al 20'7% els l'havia prestat un conegut i a un 17'1% els l'havien regalat. En conclusió, la darrera forma d'accedir a un llibre era el préstec en biblioteques.

Si autors i editorials tenen dret a uns ingressos extres pel préstec d'obres a les biblioteques, se'ns planteja un seguit d'interrogants: per què les biblioteques, tot i ser grans compradors majoristes, paguen els llibres pràcticament al mateix preu que la resta de compradors minoristes? En la mateixa lògica comercial que vol imposar el cànon, no té sentit que valgui el mateix comprar un exemplar que tres-cents.

Igualment, cal pagar un cànon per un llibre que no es troba ja a les llibreries? Com es pot defensar que prestar un llibre exhaurit perjudica la seva explotació comercial? Aquest cànon es cobraria també a llibres que han vist la llum gràcies a fons públics, de manera que els ciutadans estarien pagant dos cops.

La indústria editorial i cultural en general necessita un marc de foment i ajut, és cert, però la solució no és penalitzar les biblioteques, sinó més aviat fomentar l'hàbit de lectura amb campanyes promocionals, parlar per televisió de llibres en hores normals, incrementar el nombre de biblioteques i millorar els fons de documents disponibles. Tothom hi guanyarà més.

Una exposició recorre tres segles d'art oriental amb mig miler d'obres

Milà es deixa seduir pels plaers efímers del Japó

Thais Gutiérrez

CORRESPONSAL

ROMA

El Japó més seductor i passional es mostra al Palazzo Reale de Milà en una gran exposició que recorre l'univers dels plaers més passatgers, en els quals les societats orientals adoraven perdre's.

Ukiyo és una paraula de difícil traducció, un concepte japonès que l'escriptor Asai Ryoji, en els seus *Relats del món fluctuant*, escrits a mitjans del segle XVII, definia com "prestar plena atenció als plaers de la lluna, de la neu, de les flors del cirerer i de les fulles d'auró, cantar cançons, beure vi i sentir, gràcies només al fet de fluctuar".

Aquestes paraules recullen una part del que l'exposició *Ukiyoe. Il mondo fluttuante* es proposa mostrar als espectadors, amb més de 500 obres que il·lustren la transformació que, des del segle XVII fins al XIX, es va donar en la societat i la cultura japoneses que giraven al voltant de la ciutat d'Edo, l'actual Tòquio.

Pintures, llibres il·lustrats, estampes provinents de les principals col·leccions europees i mundials –que seran exposades en dos temps a causa de l'extrema fragilitat dels materials i dels seus suports– descriuen les festes, la moda, el món de l'espectacle, l'amor efímer i les passions clandestines d'aquest món fluctuant.

La mostra està dividida en sis seccions, cada una dedicada a

Un quadre de la mostra

que encantava els espectadors amb històries de passions i sentiments desbordats.

La segona secció està dedicada a la tradició, un aspecte al qual el món d'Edo va donar molta importància.

La natura és la protagonista de la tercera part de la mostra, precisament perquè la relació del Japó amb la natura és un aspecte que ha fascinat des de sempre els occidentals, i encara més quan això es transforma en art. Els artistes retrataven flors, animals, roques o rius com si estiguessin dotats d'ànima pròpia, ja no com a objectes sinó com a subjectes de les seves obres, cosa que va fer desenvolupar un llenguatge pictòric molt diferent del que es donava aleshores a Europa.

La quarta secció segueix amb la natura com a epicentre però en aquest cas fa referència al paisatge: els boscos, les cascades, les illes, llocs als quals els japonesos solien escapar per gaudir de l'espectacle de la natura, que per a ells tenia un fort component sensual.

La penúltima secció està dedicada a la vida de ciutat i agrupa, en certa manera, tots els altres aspectes de la mostra. Les relacions socials, els costums, la moda, les excursions, les relacions humanes, en definitiva, tenien una gran importància a Edo i constitueixen un dels aspectes més interessants de l'art japonès, que, a través d'estampes i pintures, va plasmar tots aquests costums.

L'exposició es clou amb la secció dedicada a la bellesa femenina. L'espectador assisteix als canvis en els cànon estètics femenins: com es va passar del model de dona carnal i molt sensual a una bellesa més monumental, fins a arribar a unes figures femenines plenes d'innocència i encant.

Ukiyoe. Il mondo fluttuante

• Palazzo Reale
Milà

FINS AL 30 DE MAIG

un univers diferent per tal d'ensenyar al visitant com vivia la gent de la ciutat d'Edo –bressol d'aquest món ple de plaers–, els aspectes més destacats de la transformació social i cultural del Japó.

Teatre, tradició, natura, paisatge, plaers de la vida i bellesa femenina són les set divisions temàtiques que els comissaris de la mostra han decidit fixar, intentant reagrupar dins de cada secció les obres, seguint un criteri cronològic i alhora d'escola estilística.

Així, l'espectador comença a introduir-se en aquest món fluctuant de la mà del teatre. Diverses de les pintures i estampes que es poden veure a l'exposició estan dedicades a llavors naixent teatre *kabuki*,

A* el diari **AVUI** us convida a:

Si vols participar en el sorteig de
2 entrades, només cal que truquis
al **806 40 46 22***
a qualsevol hora del dia.

*Preu màxim telèfon fix: 1,06 €/minut. Telèfon mòbil: 1,35 €/minut.
IVA inclòs. Servei subministrat per ATS S.A. Majors de 18 anys.

La llista de guanyadors la publicarem l'11 de febrer. Els guanyadors caldrà que passin a recollir les entrades a les oficines comercials del diari AVUI (carrer Consell de Cent, 425, 4a planta) els dimecres i dijous anteriors a cada concert. Horari (excepte festius): d'11 a 14 h i de 16 a 18 h.

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA

L'Auditori

**ORQUESTRA SIMFÒNICA DE BARCELONA
I NACIONAL DE CATALUNYA**

ORQUESTRA SIMFÒNICA DE LES BALEARS

EDMON COLOMER, director - CRISTINA ORTIZ, piano

Dissabte 14 de febrer a les 7 de la tarda. L'Auditori (Lepant 150, Barcelona)